

Nr 10.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1947/48 under tionde huvudtiteln, avseende anslagen inom handelsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Handelsdepartementet.

1:o) **Handelsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln (punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947) föreslagsit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordade förändringar i personalförteckningen för handelsdepartementet,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Handelsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 396 800 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 236 500 kronor.

Enligt beslut av 1946 års riksdag bemyndigades Kungl. Maj:t att i gällande personalförteckning för handelsdepartementet från och med den 1 januari 1947 upptaga en befattning såsom byråchef i lönegraden C 6. Medelsbehovet till avlöning åt byråchefen medför en uppräknig av anslaget.

Med hänsyn till den ökade arbetsbördan på departementets statssekreteraravdelning föreslås att personalen därstädes förstärkes med en förste kanslissekreterare i lönegrad A 26 samt att medel anvisas för en å personalförteckningen uppförd befattning som andre kanslissekreterare i lönegrad Eo 21. Vidare har behov ansetts föreligga av en kanslibiträdesbefattning i lönegrad Eo 7.

Anslagshöjningen är i övrigt föranledd av ytterligare behövlig förstärkning av amanuenspersonalen, reglering av befordringsgången för amanuenspersonal samt den allmänna löne regleringen.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag om förstärkning av handelsdepartementets arbetskrafter tillstyrkes av utskottet, som ej heller har något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för handelsdepartementet, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	»	244 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	102 000
4. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	»	22 500

Summa kronor 396 800;

c) till *Handelsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 396 800 kronor.

2:o) **Handelsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 3), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpan- de budgetår innebär en höjning med 5 000 kronor, avseende reseersättningar och övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

3:o) **Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmateriel- tillverkningen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 3—8) att till ifrågasatt ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

På grund av att krigsmaterielinspektionens verksamhet under krigsåren varit av ytterst ringa omfattning ifrågasatte riksdagens år 1945 församlade revisorer, huruvida icke inspektionens arbetsuppgifter kunde överflyttas till annat lämpligt organ. Detta föranledde riksdagen att begära en utredning rörande den lämpligaste formen för utövandet av statskontrollen över krigs- materieltillverkningen. Den sålunda begärda utredningen föreligger nu i form

av en inom handelsdepartementet utarbetad promemoria. I denna framhålles bland annat, att inspektionens arbetsuppgifter under det senaste året ökat högst avsevärt. Delvis sammanhänger ökningen med att åtskilliga företag, vilka under kriget tillverkade krigsmateriel för statens räkning, numera önska tillverka sådan materiel för export. Vidare har inspektionen erhållit nya arbetsuppgifter, bland annat handläggningen av vissa ärenden rörande utförsel av vapen m. m., som tidigare ankommit på annan befattningshavare inom handelsdepartementet. Det anföres vidare i promemorian att Sveriges anslutning till Förenta nationerna möjligen kommer att medföra ökade krav på kontroll över handeln med och tillverkningen av krigsmateriel samt att det måhända kan visa sig lämpligt att åt kontrollmyndigheten uppdraga handläggningen av ärenden angående import av krigsmateriel.

Den verkställda utredningen har synts departementschefen giva vid handen, att man kan förutse en ytterligare avsevärd ökning av kontrollverksamheten. Den myndighet, som har att svara för kontrollen, måste äga särskild kännedom om och förståelse för därmed sammanhängande frågor av politisk natur. Det är med hänsyn härtill naturligt, framhåller departementschefen, att krigsmaterielkontrollen utövas av ett organ inom Kungl. Maj:ts kansli. Detta organ har synts departementschefen liksom hittills böra vara förlagt till handelsdepartementet. En överflyttning av kontrollen till ett underlydande verk skulle enligt departementschefen sannolikt icke medföra några ekonomiska fördelar men däremot säkerligen åtskilligt dubbelarbete genom att vissa med kontrollen sammanhängande frågor ovillkorligen måste underställas Kungl. Maj:t. Departementschefen har således förordat, att krigsmaterielinspektionen inom handelsdepartementet bibehålles.

Med hänsyn till att det till krigsmaterielinspektören utgående arvodet ansetts böra uppräknas i anslutning till den allmänna löneregleringen och att ytterligare medel till skrivhjälp synts bliva erforderliga, föreslås att anslaget till utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen ökas med 5 000 kronor till 20 000 kronor.

Såsom departementschefen erinrat begärde föregående års riksdag, att en undersökning skulle komma till stånd rörande den lämpligaste formen för utövandet av statskontrollen över krigsmaterieltillverkningen. Den i detta hänseende nu verkställda utredningen har icke givit utskottet anledning ifrågasätta någon ändring i bestående förhållanden. Utskottet delar alltså departementschefens uppfattning, att krigsmaterielkontrollen alltjämt bör utövas av ett organ inom Kungl. Maj:ts kansli och att detta organ liksom hittills bör vara förlagt till handelsdepartementet.

Utskottet.

Den föreslagna anslagshöjningen tillstyrkes.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet*: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.

4:o) **Kommerskollegium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 8—17) att

dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för kommerskollegium,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Kommerskollegium: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 1 344 200 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 871 900 kronor.

För att åstadkomma en lämplig differentiering av de ordinarie befattningarna i 24 lönegraden vid kommerskollegium har föreslagits, att två befattningar som förste byråsekreterare, en som förste byråingenjör och en som förste aktuarie uppflyttas till lönegrad A 26. Vidare föreslås att en extra ordinarie aktuariefattning i lönegrad Eo 21 och fyra extra ordinarie kansli-biträdeseftattningar i lönegrad Eo 7 överföras till ordinarie stat.

Regleringen av befodringsgången föranleder, att antalet kontorsbiträdeseftattningar i lönegrad A 4 ökas från 19 till 37 samt att 2 skrivbiträdeseftattningar i lönegrad A 2 utgå ur personalförteckningen.

Det till sjöåklagaren nu utgående arvodet, 4 000 kronor, har med hänsyn till det omfattande arbete och ansvar, som är förenat med sjöåklagartjänsten, föreslagits höjt med 1 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att å kollegii elektriska byrå inrättas en byråingenjörsbefattning i lönegrad Eo 21.

Med avseende å den nyinrättade monopolutredningsbyrån föreslås att ett belopp av 100 000 kronor anvisas för avlöningar till byråns personal samt till ersättningar åt särskilda sakkunniga. Därvid förutsättes, att byrådirektören, som nu är anställd mot arvode, erhåller ställning som extra ordinarie befattningshavare i lönegrad Eo 28 samt att avlöningarna till byråns övriga personal bestämmas i huvudsaklig överensstämmelse med en av kommerskollegium framlagd personalstat.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av regleringen av befodringsgången för biträdese- och amanuenspersonal samt av den allmänna löne regleringen.

Utskottet. Utskottet finner bärande skäl hava anförts för de föreslagna ändringarna i kommerskollegii personalförteckning. Vad beträffar den föregående år inrättade monopolutredningsbyrån är utskottet ense med departementschefen om att ytterligare erfarenheter av byråns verksamhet böra avvaktas, innan den erhåller en mera definitiv organisation. I anslutning härtill synes medels-

anvisningen för byråns avlöningskostnader kunna begränsas till föreslagna 100 000 kronor. Mot den för byråns personal angivna löneställningen synes i huvudsak icke något vara att invända. Kostnadsberäkningarna i övrigt under anslaget tillstyrkas jämväl.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för kommerskollegium, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	862 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	»	7 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	»	402 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	71 700

Summa kronor 1 344 200;

c) till *Kommerskollegium*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 1 344 200 kronor.

5:o) **Kommerskollegium: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 17—20), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 38 500 kronor, beroende till huvudsaklig del på den föreslagna utbyggnaden av monopolutredningsbyrån, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommerskollegium*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 214 500 kronor.

6:o) **Kommerskollegium: Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 20), vilket innebär en minskning med 10 000 kronor i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommerskollegium: Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

7:o) **Bergsstaten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, s. 21—23) att

dels godkänna av departementschefen förordade förändringar i personalförteckningen för bergsstaten,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Bergsstaten: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 136 300 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 91 000 kronor.

Kommerskollegium har uttalat, att kompetenta sökande till gruvingenjörsbefattningarna torde kunna erhållas endast genom erbjudande av bättre ekonomiska villkor samt att man därvid kunde framgå på olika vägar. Antingen kunde gruvingenjörernas avlöning höjas att utgå enligt lönegraden A 26 eller också kunde bergmästarbefattningarnas antal ökas och bergmästar-distrikten göras i motsvarande grad mindre, så att de minskade distrikten kunde skötas av bergmästarna utan annat än tillfälligt biträde av bergstekniskt utbildade medhjälpare. Avlöningsanslaget skulle enligt det förra alternativet sluta på i runt tal 94 500 kronor och enligt det senare på i runt tal 103 300 kronor. Kollegium har förordat förstnämnda alternativ, till vilket departementschefen även anslutit sig.

Kostnadsökningen i övrigt under anslaget är föranledd av den allmänna löneregleringen.

Utskottet.

Av den i ärendet lämnade redogörelsen synes framgå, att betydande svårigheter föreligga för besättande av gruvingenjörsbefattningarna. Av de båda angivna alternativen för att åvägabringa en lösning av rekryteringsfrågan anser utskottet sig böra förorda den av departementschefen föreslagna utvägen, varför utskottet tillstyrker, att ifrågavarande befattningar uppflyttas från lönegrad A 24 till A 26.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under nu ifrågavarande punkt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för bergsstaten, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 121 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 7 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 7 700
Summa kronor 136 300;	

c) till *Bergsstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 136 300 kronor.

8:o) **Bergsstaten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 23), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 2 500 kronor, avseende reseersättningar och övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bergsstaten*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 21 200 kronor.

9:o) **Sprängämnesinspektionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 23 och 24), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 21 200 kronor, beroende på dels löneklassförändringar, dels regleringen av befordringsgången för biträdespersonal — medförande att antalet kontorsbiträdesbefattningar i lönegrad A 4 ökas från 1 till 2 — dels ock den allmänna löneregleringen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för sprängämnesinspektionen, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för sprängämnesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 47 700
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 25 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4 400
Summa kronor 78 700;	

c) till *Sprängämnesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 78 700 kronor.

10:o) **Sprängämnesinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 25), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 1 200 kronor, avseende övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sprängämnesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 15 600 kronor.

11:o) **Fartygsinspektionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, s. 25—28) att

dels godkänna av departementschefen förordade förändringar i personalförteckningen för fartygsinspektionen,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Fartygsinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 396 300 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 256 200 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att till ordinarie stat i lönegraden A 18 överföres en vid Skellefteå fartygsinspektionsdistrikt placerad extra ordinarie andre fartygsinspektörsbefattning i lönegrad Eo 18. Vidare föreslås, att för förstärkning av personalen vid fartygsinspektionens distrikt i Göteborg medel anvisas till avlöningar åt två extra andre fartygsinspektörer, en med ingenjörsutbildning i lönegraden Ex 20 och en med nautisk utbildning i lönegraden Ex 18, samt åt ett extra skrivbiträde i lönegraden Ex 2.

Regleringen av befordringsgången för biträdespersonal föranleder, att antalet kontorsbiträdesbefattningar i lönegrad A 4 ökas från 7 till 8.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av, förutom vissa smärre jämkningar, den allmänna löne regleringen.

Utskottet.

Då stadigvarande behov synes föreligga av den vid Skellefteå fartygsinspektionsdistrikt placerade extra ordinarie andre fartygsinspektörsbefattningen tillstyrker utskottet, att befattningen i fråga uppföres på ordinarie stat. Då föreslagna förändringar i övrigt i personalförteckningen samt i avlöningsstaten icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fartygsinspektionen, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 326 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 48 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 22 000
Summa kronor 396 300;	

c) till *Fartygsinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 396 300 kronor.

12:o) **Fartygsinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 29), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 6 000 kronor, avseende posterna till reseersättningar och till övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fartygsinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 68 000 kronor.

13:o) **Skeppsmätningväsendet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, s. 29—31) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 34 100 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 26 700 kronor.

I betraktande av de kompetenskrav, som måste ställas på skeppsmätningkontrollörerna, och med hänsyn till påtalade svårigheter att besätta kontrollörsbefattningarna har departementschefen förordat, att de med befattningarna förenade arvoden höjas till 10 000 kronor, vilket innebär en något högre arvodesuppräknings än den som direkt föranledes av den allmänna löneregleringen. Vidare har föreslagits, att för ersättning till biträde åt skeppsmätningkontrollören i Göteborg beräknas ett belopp av 2 000 kronor.

Utskottet finner goda skäl tala för departementschefens förslag under förevarande punkt, varför den äskade medelsanvisningen tillstyrkes.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Skeppsmätningväsendet: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 34 100 kronor.

14:o) **Skeppsmätningväsendet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 31), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skeppsmätningväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

15:o) **Torvingenjörer m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 31 och 32), vilket i förhållande till det för löpande budgetår anvisade anslaget innebär en minskning med 1 000 kronor, får utskottet — under erinran att motsvarande bemyndigande, som nu begäres, lämnats av föregående års riksdag — hemställa,

att riksdagen må

a) till *Torvingenjörer m. fl.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att enligt vad i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anförts vid beviljande under år 1948 av torvlån från industrilånefonden i särskilda fall medgiva undantag från gällande lånebestämmelser.

16:o) **Instruktör i hemslöjd: Avlöning. Instruktör i hemslöjd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 17 och 18, s. 32), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och beträffande sistnämnda anslag en av belastningen föranledd höjning med 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa

a) till *Instruktör i hemslöjd: Avlöning* ett anslag av 8 000 kronor;

b) till *Instruktör i hemslöjd: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 500 kronor.

17:o) **Navigationsskolorna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, s. 32—34) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Navigationsskolorna: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 608 900 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 438 100 kronor.

Med utgångspunkt från bestämmelserna i kungörelsen den 28 juni 1946 (nr 403) med vissa bestämmelser angående ersättning under budgetåret 1946/47 åt biträdande lärare och timlärare vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter har räknats med i runt tal 7 000 kronor till förhöjda ersättningar åt timlärare. Anslagshöjningen i övrigt är i huvudsak förledd av den allmänna löne regleringen.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må
a) godkänna följande avlöningsstat för navigationsskolorna,
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 447 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 2 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 144 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 29 700

Summa kronor 622 900

Särskilda upp bö r d s m e d e l:

Hyror och hyresersättningar

Nettoutgift kronor 608 900;

b) till *Navigationsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 608 900 kronor.

18:o) **Navigationsskolorna: Omkostnader. Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 20 och 21, s. 35), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag en minskning med 500 kronor och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa

a) till *Navigationsskolorna*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 30 500 kronor;

b) till *Navigationsskolorna*: *Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk* ett anslag av 2 900 kronor.

19:o) **Navigationsskolorna: Praktisk lärarkurs.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 35 och 36) och med förmälan, att kostnaderna för kursen helt avses för arvoden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Navigationsskolorna: Praktisk lärarkurs* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

20:o) **Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, s. 36—38) att

dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 477 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 347 000 kronor.

I enlighet med vad chefen för finansdepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor har föreslagits, att befattningen såsom överdirektör vid Sveriges geologiska undersökning skall uppflyttas från lönegraden B 1 till B 2.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av kostnader för löneklassförändringar, regleringen av befordringsgången och den allmänna lönerегleringen.

Utskottet.

På de skäl, som chefen för finansdepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, tillstyrker utskottet att överdirektörsbefattningen uppflyttas till lönegraden B 2. Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 234 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 216 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 26 000

Summa kronor 477 000;

c) till *Sveriges geologiska undersökning*: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 477 000 kronor.

21:o) **Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 39 och 40), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 142 000 kronor.

22:o) **Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 40—43), vilket innebär att de båda å innevarande budgetårs riksstat uppförda anslagen till undersökningsarbeten å områden, som äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., och till undersöknings- och förberedande gruvarbeten å respektive 148 000 kronor och 500 000 kronor sammanslås till ett anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: *Malmletning och förberedande gruvarbeten* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 650 000 kronor.

23:o) **Sveriges geologiska undersökning: Jordartskartering inom Norrbottens län. Sveriges geologiska undersökning: Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 26 och 27, s. 43 och 44) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa

a) till *Sveriges geologiska undersökning*: *Jordartskartering inom Norrbottens län* ett reservationsanslag av 33 600 kronor;

b) till *Sveriges geologiska undersökning*: *Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne* ett reservationsanslag av 11 300 kronor.

24:o) **Sveriges geologiska undersökning: Instrumentutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 44—46), som avser nyanskaffningar för ämbetsverkets kemiska och geokemiska laboratorier, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Instrumentutrustning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 25 700 kronor.

25:o) **Vissa kostnader för statens gruvegendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 46), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en minskning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för statens gruvegendom* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

26:o) **Statens provningsanstalt: Komplettering och modernisering av anstaltens maskinutrustning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 48), vilket innebär anvisande av återstoden av det för ifrågasvarande ändamål till 216 000 kronor beräknade beloppet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt: Komplettering och modernisering av anstaltens maskinutrustning m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 76 000 kronor.

27:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33, s. 48—56) att

dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 617 500 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 388 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att befattningen såsom avdelningsingenjör å mättekniska laboratoriet uppflyttas från lönegraden Eo 24 till Eo 27. Vidare föreliggande förslag om inrättande av en avdelningsingenjörsbefattning i lönegrad Eo 22 samt om uppflyttning av dels kassörsbefattningen från

lönegrad Eo 14 till Eo 17, dels ock expeditionsvaktsbefattningen från lönegrad Eo 5 till Eo 6.

Med hänsyn till anstaltens utbyggnad för undersökningar rörande reaktionsdrift för flygplan erfordras ytterligare personal. Densamma har synts departementschefen böra arvodesavlönas. För arvoden och andra ersättningar till dylik personal har beräknats ett belopp av 50 000 kronor.

Till avlöningar till verkstadsarbetare och tillfälliga biträden har föreslagits en medelsanvisning av 125 000 kronor, innebärande en höjning med 25 000 kronor.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av löneklassuppflyttningar, regleringen av befordringsgången för biträdespersonal samt den allmänna löne regleringen.

Utskottet anser sig böra tillstyrka, att medel i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas för arvoden och andra ersättningar till den för undersökningar i samband med användning av reaktionsdrift för flygplan erforderliga personalen. Det torde såsom förutsatts få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma arvodenas och ersättningarnas storlek.

Utskottet.

Förslagen om ombildning och nyinrättande av vissa befattningar synas utskottet tillräckligt motiverade, varför desamma tillstyrkas. Mot kostnadsberäkningarna i övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	77 000
2. Arvoden och ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	50 000
3. Avlöningar till verkstadsarbetare och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	125 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	339 900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	25 000

Summa kronor 617 500;

c) till *Flygtekniska försöksanstalten*: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 617 500 kronor.

28:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 56—58), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 14 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 200 900 kronor.

29:o) **Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38, s. 60—68) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 130 000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda *dels* under tionde huvudtiteln ett anslag å 80 000 kronor till Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien, ett anslag å 170 000 kronor till Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, ett förslagsanslag å 45 000 kronor till Statens tekniska forskningsråd samt ett reservationsanslag å 700 000 kronor till Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m., *dels ock* under åttonde huvudtiteln under rubriken Gemensamma ändamål vid de tekniska högskolorna ett reservationsanslag å 220 000 kronor till bidrag till främjande av teknisk forskning.

Departementschefen har funnit önskvärt, att till anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. i största möjliga utsträckning sammanföras de medel, som äro avsedda för direkta bidrag till tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet i egentlig mening. Att en sådan koncentration skulle medföra avsevärda fördelar har synts departementschefen vara uppenbart. Den bidragsförmedlande verksamheten skulle därigenom bli förbehållen den institution, som torde ha de bästa bedömningsmöjligheterna, nämligen statens tekniska forskningsråd. En mera samlad överblick över forskningsverksamheten skulle vidare ernås icke minst för statsmakterna, vilka ytterst bära ansvaret för att statsbidragen komma till rationell användning. Därjämte skulle vinnas att forskningsarbetet på sådana områden, där enhetlighet och kontinuitet äro önskvärda, kunde bättre än förut samordnas. Med hänsyn härtill har departementschefen ansett sig böra i princip förorda att de delar av anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, vilka hittills avsetts för egentlig forskningsverksamhet, undantagas från ingenjörsvetenskapsakademiens direkta disposition och tillföras anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. Departementschefen har vidare föreslagit, att till sistnämnda anslag även överföras de för de tekniska högskolorna avsedda medel, som för närvarande utgå från det under åttonde huvudtiteln upptagna anslaget till bidrag till främjande av teknisk forskning.

Anslaget till akademien under rubriken Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien är, såsom ovan nämnts, för innevarande budgetår uppfört med

80 000 kronor. Såsom bidrag till driftkostnaderna vid den under akademiens ledning stående försöksstationen har för detta budgetår avsetts ett belopp av 50 000 kronor från anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet. Departementschefen har förordat, att båda dessa belopp för budgetåret 1947/48 upptagas i anslaget till akademien, vilket sålunda bör uppräknas till 130 000 kronor.

Nyssnämnda anslag till tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet innefattar för innevarande budgetår, förutom bidraget till försöksstationen å 50 000 kronor, även ett belopp å 120 000 kronor avsett för den egentliga forskningsverksamheten. Departementschefen har föreslagit, att sistnämnda belopp i sin helhet överföres till anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. I följd härav skulle det under Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien uppförda anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet från och med budgetåret 1947/48 utgå ur riksstaten.

Anslaget till statens tekniska forskningsråd har för nästa budgetår föreslagits skola uppföras med oförändrat belopp 45 000 kronor.

Av vad förut anförts framgår att anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m., som för innevarande budgetår är bestämt till 700 000 kronor, skulle uppräknas med dels 220 000 kronor, motsvarande det under rubriken Gemensamma ändamål vid de tekniska högskolorna uppförda anslaget till bidrag till främjande av teknisk forskning, och dels 120 000 kronor från anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet. Departementschefen har sålunda förordat, att till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. för nästa budgetår anvisas (700 000 + 220 000 + 120 000 =) 1 040 000 kronor.

Den nu föreslagna omläggningen av medelsanvisningen har synts departementschefen icke böra få föranleda att de tekniska högskolorna och deras personal komma i sämre läge beträffande möjligheterna att erhålla statsbidrag till tekniskt-vetenskaplig forskning. Departementschefen har sålunda i första hand förutsatt, att även för nästa budgetår för tekniska högskolorna i Stockholm och Chalmers tekniska högskolas räkning reserveras bidrag till allmän teknisk forskning med 100 000 respektive 50 000 kronor och vidare att högskolorna erhålla bidrag till elektronikforskning med oförändrade belopp. Därutöver hava emellertid högskolorna och hos dem anställda forskare ansetts böra tillgodoses med forskningsbidrag efter samma principer som hittills tillämpats då de ansökt om medel från det nuvarande anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. I fråga om forskningen inom kraft- och bränsleområdet bör, framhåller departementschefen, tillses att denna, i den mån med hänsyn till utvecklingen så finnes ändamålsenligt, blir tillgodosedd i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande praxis.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att till anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. skulle sammanföras de medel, som äro avsedda för direkta bidrag till tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet i egentlig me-

Utskottet.

ning. Då den i sådant hänseende föreslagna omläggningen av medelsanvisningen är förenad med bestämda fördelar, anser utskottet sig böra tillstyrka förslaget i fråga.

Beträffande formerna för tilldelning av särskilda forskningsbidrag från anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. gäller för närvarande att bidragen, i regel efter förslag av statens tekniska forskningsråd, beviljas av Kungl. Maj:t. Utskottet har icke något att erinra mot att rådet åtminstone tills vidare bemyndigas att i viss utsträckning på egen hand utdela dylika bidrag.

De föreslagna ändringarna i anslagsbeloppen för här ifrågavarande ändamål för nästa budgetår äro allenast betingade av den ovan angivna omläggningen av medelsanvisningen och innebära alltså icke någon höjning av statsbidragen. Under hänvisning härtill tillstyrker utskottet att anslaget till akademien bestämmes till 130 000 kronor samt att till statens tekniska forskningsråd och till tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. anvisas anslag å 45 000 respektive 1 040 000 kronor.

Beträffande sistnämnda båda anslag kommer utskottet att göra hemställan under en efterföljande punkt.

Med avseende å nu förevarande punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 130 000 kronor.

30:o) **Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Ersättning för viss inredning av försöksstationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 68—70), som avser utförande av ny golvbeläggning i akademiens försöksstation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Ersättning för viss inredning av försöksstationen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor.

31:o) **Statens tekniska forskningsråd. Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.** Under hänvisning till vad utskottet under punkten 29 anfört får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 40 och 41, s. 70) hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa
 a) till *Statens tekniska forskningsråd* ett förslagsanslag av 45 000 kronor;
 b) till *Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.* ett reservationsanslag av 1 040 000 kronor.

32:o) **Statens kommitté för byggnadsforskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42, s. 70—73) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 48 500 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 40 000 kronor. Därjämte har till Byggnadsforskning för samma budgetår anvisats ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Beträffande medelsbehovet till kommittén har departementschefen föreslagit, att medel beräknas för ytterligare en assistent. Kostnaden härför har uppskattats till 9 000 kronor. Departementschefen har även förordat ökad medelsanvisning för avlönande av erforderlig kontorsbiträdespersonal. Härför har en höjning av anslaget med 1 800 kronor ansetts vara tillräcklig. Arvodet till sekreteraren har i anslutning till den allmänna löneregleringen uppräknats med 1 200 kronor till 13 200 kronor. Vad sålunda föreslagits medför en ökning av anslaget till kommittén med 12 000 kronor. Å andra sidan har kommittén räknat med minskade kostnader för arvoden åt ordföranden och ledamöterna i kommitténs arbetsutskott samt för reseersättningar. Dessa poster ha nedräknats med respektive 2 500 och 1 000 kronor. Nettoökningen skulle således uppgå till 8 500 kronor och anslaget upptagas med 48 500 kronor.

Vad härefter angår anslaget till byggnadsforskning har departementschefen förordat, att detsamma för nästa budgetår upptages till 300 000 kronor. Därvid har förutsatts, att anslaget även användes för bestridande av eventuella kostnader för samarbetskommittén för byggnadsfrågor.

Den föreslagna höjningen av anslaget till kommittén avser att möjliggöra en förstärkning av personalen och uppräkning av sekreterararvodet. Utskottet tillstyrker förslaget härom. Ej heller synes utskottet något vara att erinra mot den för byggnadsforskning äskade medelsanvisningen.

Utskottet.

Utskottet, som under nästföljande punkt gör hemställan om medelsanvisning till byggnadsforskning, får med avseende å nu förevarande punkt hemställa,

att riksdagen må till *Statens kommitté för byggnadsforskning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 48 500 kronor.

33:o) **Byggnadsforskning.** Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 73) hemställa,

att riksdagen må till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

34:o) **Bidrag till svenska träforskningsinstitutet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44, s. 73—77) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 518 800 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 463 300 kronor.

Verksamheten vid träforskningsinstitutets avdelningar för grundläggande forskning ha numera utbyggt i den omfattning, som förutsatts i det mellan staten och stiftelsen svensk träforskning träffade avtalet. Enligt detta avtal skall statens årliga bidrag till personalkostnader (löner) utgöra 231 000 kronor. I denna summa inräknas då ej tilläggsbelopp, motsvarande rörligt och provisoriskt tillägg samt kristillägg.

Då den i avtalet angivna slutsumman i följd av ett räknemisstag kommit att upptagas till 231 000 kronor i stället för rätteligen 231 500 kronor har departementschefen funnit sig böra tillstyrka att sistnämnda belopp anvisas till grundavlöningar. Det har synts departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att fördela detta belopp på olika befattningshavare ävensom att i den mån det befinnes ändamålsenligt medgiva avvikelser från den personalplan med däri angivna grundlöner, som uppgjorts vid institutets planläggning.

Enligt avtalet skola lönebidragen justeras i enlighet med de grunder för rörligt tillägg och kristillägg, som gälla för tjänstemän vid statens nyreglerade verk. Avsikten med denna bestämmelse torde ha varit att bereda anställningshavarna vid institutet samma dyrtidskompensation som skulle ha tillkommit dem, om de åtnjutit motsvarande grundlön enligt de statliga löneplanerna. Kungl. Maj:t, som utgått från denna tolkning av bestämmelsen, har genom särskilda beslut medgivit institutet rätt att till flertalet anställda utbetala dels under budgetåret 1945/46 avlöningstillägg motsvarande tillfälligt lönetillägg, dels under innevarande budgetår avlöningstillägg motsvarande provisoriskt lönetillägg. Departementschefen har ansett, att i enlighet härmed även huvudparten av institutets tjänstemän under budgetåret 1947/48 bör komma i åtnjutande av en avlöningsförbättring, motsvarande den som genom allmänna löne regleringen är avsedd att tillkomma löneplansplacerade statstjänstemän i motsvarande löneställning. På Kungl. Maj:t har synts få ankomma att fastställa beloppet av avlöningstilläggen. Kostnaderna för tilläggen hava föreslagits skola belasta den förslagsvis beräknade posten till rörligt tillägg och kristillägg.

Departementschefen har icke velat motsätta sig att de assistenter, som förestå en institution och varit anställda vid institutet under minst två år, erhålla pensionsrätt.

Utskottet.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att på sätt departementschefen föreslagit institutets tjänstemän under nästa budgetår må komma i åtnjutande av avlöningsförbättring, motsvarande den som genom allmänna löne regleringen är avsedd att tillkomma löneplansplacerade statstjänstemän i mot-

svarande löneställning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa beloppet av avlöningstilläggen. Ej heller vill utskottet framställa någon erinran mot att de assistenter, som förestå en institution och varit anställda vid institutet under minst två år, erhålla pensionsrätt. Mot kostnadsberäkningarna har utskottet icke något att invända liksom ej heller mot vad departementschefen i samband därmed anför.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska träforskningsinstitutet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 518 800 kronor.

35:o) **Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45, s. 77 och 78) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 82 400 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 72 800 kronor.

Anslagshöjningen är föranledd av föreslagen förbättring av arvoden för befattningshavarna vid institutet.

Under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anför rörande föreslagen förbättring av arvoden till vissa befattningshavare vid träforskningsinstitutet tillstyrker utskottet, att motsvarande avlöningstillägg må tillkomma jämväl befattningshavare vid textilforskningsinstitutet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 82 400 kronor.

36:o) **Bidrag till institutet för konserveringsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 79 och 80), vilket avser statens avtalsenliga årliga bidrag till institutets driftkostnader, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

37:o) **Utrustning för institutet för konserveringsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 80), vilket avser statens avtalsenliga andel i kostnaderna för institutets utrustning, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Utrustning för institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 256 000 kronor.

38:o) **Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 80 och 81), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

39:o) **Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 81 och 82), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en till följd av föreningarnas växande arbetsuppgifter föranledd ökning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

40:o) **Resestipendier till teoretiskt och praktiskt bildade tekniker.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 82), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resestipendier till teoretiskt och praktiskt bildade tekniker* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

41:o) **Tekniska och industriella specialstudier i utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 82—84), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tekniska och industriella specialstudier i utlandet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

42:o) **Befrämjande av hemslöjden. Bidrag till svenska slöjdföreningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 52 och 53, s. 84—87), vilka beträffande förstnämnda anslag innebära oförändrad medelsanvisning och beträffande sistnämnda anslag en höjning med 15 000 kronor, avseende studieavdelningen, bildarkivet och utredningsavdelningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa
a) till *Befrämjande av hemslöjden* ett reservationsanslag av 50 000 kronor;

b) såsom *Bidrag till svenska slöjdföreningen* ett anslag av 50 000 kronor.

43:o) **Bidrag till standardiseringsverksamheten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 87—89), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär oförändrat anslagsbelopp och enahanda villkor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till standardiseringsverksamheten* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 400 000 kronor.

44:o) **Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55, s. 89—91) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

År 1941 bildades under medverkan av vissa statliga verk, tekniska föreningar och andra sammanslutningar en organisation kallad tekniska nomenklaturcentralen, TNC. Enligt sina stadgar har organisationen till uppgift att åstadkomma en för svenska förhållanden lämpad teknisk nomenklatur. Nomenklaturcentralen grundar sin verksamhet på samarbete mellan de till organisationen anslutna medlemmarna samt stödjare och medverkande företag. Organ för centralen äro representantförsamlingen och arbetsutskottet. Ordföranden i representantförsamlingen samt en av centralens revisorer skola utses av Kungl. Maj:t. Stadgarna ha genom beslut den 23 maj 1941 fastställts av Kungl. Maj:t.

Bland de bidragsgivande medlemmarna märkas främst statens affärsdrivande verk. Andra medlemmar, såsom tekniska högskolan i Stockholm, generaltullstyrelsen, patent- och registreringsverket, skolöverstyrelsen m. fl., hava trots deklarerat intresse för centralens arbete icke ansett sig kunna lämna ekonomiskt stöd.

Nomenklaturcentralen har beräknat kostnaderna för centralens verksamhet för nästa budgetår till minst 75 000 kronor, av vilket belopp staten borde bidra med 50 000 kronor.

Departementschefen har ansett anslaget lämpligen böra bestämmas till 30 000 kronor och har härvid förutsatt, att nomenklaturcentralen skall från enskilda företag erhålla ekonomiska bidrag till minst samma belopp ävensom att särskilda understöd från statliga verk skola upphöra att utgå.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka, att bidraget till här ifrågavarande ändamål bestämmas till föreslaget belopp. Detsamma torde böra utgå under av departementschefen angivna förutsättningar.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Sjöfart och handel.

45:o) **Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57, s. 92—95) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för lotsstyrelsen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lotsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48, dels ock till Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 419 700 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 290 400 kronor.

I överensstämmelse med vad chefen för finansdepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor har befattningen såsom generallotsdirektör (nu lönegrad B 3) från och med nästa budgetår med bibehållen egenskap av fullmaktstjänst föreslagits skola placeras i lönegrad med samma årslön som tillkomme förordnandetjänsteman i nuvarande lönegraden C 12.

Då lotsstyrelsen vore i stort behov av ytterligare arbetskraft med högre elektroteknisk utbildning, har departementschefen förordat, att vid styrelsen inrättas en befattning, vars innehavare skulle ha till uppgift att förestå och leda de elektrotekniska arbetena inom styrelsens verksamhetsområde. Befattningen borde vara placerad i lönegraden A 27 och dess innehavare benämnas förste fyringenjör.

I fråga om personalförteckningen har vidare föreslagits, att de på övergångsstat uppförda befattningarna som kamrerare i lönegraden A 22 och verkmästare i lönegraden A 21 till följd av pensionsavgång skola avföras ur förteckningen.

Ytterligare har föreslagits uppförande å extra ordinarie stat i lönegraden Eo 10 av en vid lotsverkets verkstad vid Rosenvik anställd arbetsförman.

Anslagsökningen i övrigt är föranledd av regleringen av befordringsgången för amanuenspersonal samt av den allmänna löneregleringen.

Utskottet.

Förslaget om förbättrad löneställning för generallotsdirektören har motiverats med att löneställningen för verkscheferna i fullmaktsställning med tiden kommit att framstå såsom mindre tillfredsställande, särskilt till följd av den relativa sammanpressning av löneskalan som ägt rum. Utskottet har ansett sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts härutinnan framställda förslag. Jämväl Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under denna punkt, innebärande bland annat att en befattning såsom förste fyringenjör i lönegrad A 27 skulle nyinrättas, biträdas av utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lotsstyrelsen, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för lotsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	kronor	298 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	98 000
3. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	»	23 200

Summa kronor 419 700;

c) till *Lotsverket*: Avlöningar till befattningshavare hos *lotsstyrelsen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 419 700 kronor.

46:o) Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten.

Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58, s. 96—101) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för lots- och fyrstaten,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till *Lotsverket*: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 7 388 200 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 452 000 kronor.

Departementschefen har förordat, att vid Garpens fyrplats fyrmästarbefattningen i lönegraden A 10 uppflyttas till lönegraden A 12 och en förste fyrvaktarbefattning i lönegraden A 8 inrättas, vid Hanö fyrplats en fyrvaktarbefattning i lönegraden A 5 inrättas, vid Nidingens fyrplats en fyrvaktarbefattning i lönegraden A 7 uppflyttas till befattning såsom förste fyrvaktare i lönegraden A 8 och två fyrvaktarbefattningar i lönegraden A 5 uppflyttas till lönegraden A 6 samt slutligen vid Draghällans fyrplats en extraordinarie fyrvaktarbefattning i lönegraden Eo 5 överföres till ordinarie stat i lönegraden A 6. Å andra sidan ha de för fyrskeppet *Utgrunden* avsedda befattningarna, nämligen en fyrmästarbefattning i lönegraden A 10, en fyrvaktarbefattning i lönegraden A 6 och två fyrvaktarbefattningar i lönegraden A 5 föreslagits skola indragas med hänsyn till avsett uppläggande av fyrskeppet. Sedan numera ytterligare 4 fyrvaktare i lönegraden A 5 förskaffat

sig föreskriven kompetens för anställning vid fyrplats med radiofyr, böra, framhåller departementschefen, i personalförteckningen vidtagas även de förändringarna att antalet å övergångsstat uppförda fyrvaktarbefattningar minskas från 9 till 5 samt att anmärkning 3 ändras till att avse 5 fyrvaktartjänster.

Med hänsyn till stegrade avlöningar till tillfällig personal och nödvändigheten att i ökad utsträckning anlita extra befattningshavare och tillfällig personal har anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal föreslagits ökad med 100 000 kronor.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av den allmänna löneregleringen.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lots- och fyrstaten, vilka betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 3 901 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 1 780 000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie personal, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	» 1 390 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 316 400

Summa kronor 7 388 200;

c) till *Lotsverket*: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 7 388 200 kronor.

47:o) **Lotsverket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 101—103), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 80 000 kronor, varav 4 000 kronor belöpa på anslagsposten till expenser, 3 500 kronor på anslagsposten till publikationstryck och återstoden, 72 500 kronor, på anslagsposten till övriga utgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lotsverket*: Omkostnader för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 1 980 000 kronor.

48:o) **Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 60) har riksdagen (skrivelse nr 32) redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

49:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61, s. 109 och 110) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 26 900 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 19 700 kronor.

Anslagshöjningen är föranledd av dels löneklassuppflyttningar, dels höjning av arvodet åt en tillfällig befattningshavare, dels ock den allmänna löneregleringen.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 19 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t	» 3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 11 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 1 500
Summa kronor	35 900

Särskilda uppbördsmedel:

Räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar	kronor 9 000
---	--------------

Nettoutgift kronor 26 900;

b) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 26 900 kronor.

50:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 110), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 5 500 kronor.

51:o) **Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63, s. 110—113) att

dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för statens skeppsprovninganstalt,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels ock till Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 236 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 168 800 kronor.

Departementschefen har biträtt ett av styrelsen för statens skeppsprovninganstalt framställt förslag om uppflyttning av två från och med den 1 juli 1946 inrättade avdelningscheferbefattningar från lönegraden Eo 26 till lönegraden Eo 28.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av löneklassuppflyttningar och den allmänna löne regleringen.

Utskottet.

Utskottet har intet att erinra mot den föreslagna löneförbättringen för de två avdelningscheferna. Då utskottet icke heller funnit något vara att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens skeppsprovninganstalt, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anförte;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	42 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	133 000
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	50 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	10 600

Summa kronor 236 500;

c) till *Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 236 500 kronor.

52:o) **Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 113—115), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 46 500 kronor.

53:o) **Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65, s. 115) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 370 000 kronor.

Departementschefen, som för nästa budgetår förordad oförändrad medelsanvisning, har erinrat om att 1946 års riksdag medgivit att av det för budgetåret 1946/47 anvisade förslagsanslaget till Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m. ett belopp av 15 000 kronor finge användas för bestridande av kostnaderna för förbättring av ventilationen och uppvärmningen å statsisbrytaren Ymer. Dessa arbeten ha beräknats draga en sammanlagd kostnad av 35 000 kronor, varav 20 000 kronor skulle bli erforderliga under budgetåret 1947/48. För då återstående arbeten syntes departementschefen — därest riksdagen icke hade något att erinra däremot — medel få disponeras från nästa budgetårs anslag till Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m.

Utskottet tillstyrker den äskade medelsanvisningen och har intet att erinra mot att medel från nästa budgetårs anslag disponeras för då återstående arbeten med förbättring av ventilationen och uppvärmningen å statsisbrytaren Ymer.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

54:o) **Statens isbrytarverksamhet: Förhyrning av isbrytarfartyg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 115), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens isbrytarverksamhet: Förhyrning av isbrytarfartyg* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

55:o) **Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67, s. 116—119) att

dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens sjöhistoriska museum,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48;

dels ock till Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 109 100 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Carl Eric Ericsson* och *Lindström* (I: 140) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindberg m. fl.* (II: 135), hemställts, att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen, i vad gäller statens sjöhistoriska museums anslagsbehov för budgetåret 1947/48, måtte besluta antingen att konservatorsbefattningen placeras i lönegraden Eo 20 eller att åt nuvarande innehavaren av nämnda befattning inrättas en personlig tjänst i samma lönegrad.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anfört i huvudsak följande.

Den nuvarande konservatorn har varit verksam vid museet alltsedan dettas tillblivelse, och hans tjänst har ständigt tillmätts en stor och väsentlig betydelse. Redan i sitt yttrande den 15 februari 1932 över förslaget till museets första personalorganisation uttalade riksantikvarien, att en konservator var behövlig, och med hänsyn till de stora krav, som måste ställas på denne, ansågs det erforderligt med en högre tjänsteställning för konservatorn än för amanuenserna, exempelvis 20 lönegraden i löneskalan för icke-ordinarie befattningshavare.

I det betänkande med förslag angående sjöhistoriska museets personalorganisation, som avgavs den 29 november 1944 av inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga, föreslogo utredningsmännen att vid museet måtte inrättas en konservatorstjänst i lönegrad 17 på extra ordinarie stat. Museets nämnd framhöll emellertid i sitt remissyttrande att konservatorstjänsten med hänsyn till den speciella och långvariga utbildning, som måste krävas av innehavaren, förslagsvis borde placeras i lönegrad Eo 18. Departementschefen följde i proposition nr 155/1945 emellertid icke de sakkunnigas förslag men väl allmänna lönenämndens, varefter konservatorn placerades i lönegrad Eo 15. Såsom det framgick av upplysningar i då väckta motioner liksom av kammardebatterna berodde förslaget om en placering i blott 15 lönegraden uppenbarligen på en missuppfattning om storleken av konservatorns tidigare arvodesinkomster.

Givetvis innebär det i årets statsverksproposition framlagda förslaget till höjning av konservatorns lönegrad en förbättring. Likväl synes den lönegradsplacering han härigenom skulle nå icke giva full eller skäligen kompensation för de tjänsteåligganden befattningshavaren fullgör. Av det ovan anförda framgår klart att hans insatser till museets och den allmänna kulturminnesvårdens fromma äro av stor betydelse. Med de allmänna praktiska kunskaper, den nuvarande konservatorn inhämtat såsom utexaminerad sjökaptan med därpå följande år till sjöss och under de 16 år han varit verksam vid museet, förenar han en gedigen vetenskaplig kunnighet inom sitt

speciella fack. I sina strävanden att därvid nå allt mer fördjupad kunskap har han bedrivit ingående sjöhistoriska forskningar, och hans litterära produktion är betydande. Enligt vad vi inhämtat torde han numera vara att betrakta såsom vårt lands numera ojämförligt främste kännare av riggens historia. Såsom en icke oväsentlig faktor bör även framhållas att den nuvarande konservatorn är utexaminerad navigationslärare och tidvis har fungerat såsom lärare vid Stockholms navigationsskola. Även denna speciella gren av hans utbildning har självfallet vid många tillfällen varit museet till gagn, framför allt i anslutning till institutionens facktekniska behandling av sådana problem.

I kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens anslagsäskanden för nästa budgetår har akademien hemställt att fil. dr Agnes Geijer måtte knytas till statens historiska museums konserveringsanstalt i egenskap av textilkonservator med tjänsten förslagsvis placerad i Eo 23. I sitt yttrande härom har departementschefen givit uttryck åt sin övertygelse »om lämpligheten av att doktor Geijer, som torde vara en av vårt lands främsta i fråga om textiliers utforskning, konservering och vård, beredes en fastare anställning vid museet. Jag förordar därför, att en personlig tjänst som textilkonservator inrättas i lönegrad Eo 21».

Det synes oss som skulle härvid föreligga ett jämförbart parallellfall. Doktor Geijers erkända skicklighet och djupgående kunskaper i ett speciellt ämne ha motiverat departementschefens förslag. Statens sjöhistoriska museums konservator äger kunskaper och innehar en tjänst som helt kan sägas motvara den befattning, till vilken doktor Geijer har föreslagits. Det synes därför icke obilligt att statens sjöhistoriska museums konservator uppflyttas i en ungefär motsvarande lönegrad.

Med hänvisning till vad här anförts vilja vi ansluta oss till museets förslag att konservatorn måtte uppflyttas i 20 lönegraden på extra ordinarie stat. Därest riksdagen icke finner skäl föreligga att befattningen såsom sådan placeras i denna lönegrad utan endast i 17 lönegraden, hemställa vi att den nuvarande innehavaren, konservatorn Sam Svensson, med hänsyn till dennes särpräglade kunskaper och höga kvalifikationer måtte såsom personligt lönetillägg erhålla placering i 20 lönegraden på extra ordinarie stat med därmed förenade förmåner.

Statens sjöhistoriska museums nämnd har för nästa budgetår föreslagit vissa lönegradsuppflyttningar samt inrättande av nya befattningar. Sålunda har nämnden, bland annat, hemställt om medel till uppflyttning av konservatorsbefattningen från lönegraden Eo 15 till Eo 20 samt till inrättande av en befattning såsom museivakt i lönegrad Eo 5.

Med avseende å konservatorsbefattningen har nämnden anført i huvudsak följande.

Genom beslut av 1945 års riksdag erhöll museet en befattning som konservator i lönegraden Eo 15. Innehavaren av denna befattning blev genom beslut av Kungl. Maj:t den 12 oktober 1945 placerad i 17:e löneklassen. Nämndens åsikt är att den låga lönegradsplaceringen av en för museet ytterst väsentlig befattningshavare innebär stora risker. Konservatorns utbildning är icke blott av betydande omfattning utan även av mycket speciell natur och någon person med motsvarande tekniska och kulturhistoriska kunskaper torde icke finnas i landet. Risken för att museet under nuvarande förhållanden icke skall kunna behålla befattningshavaren är därför stor. Nämnden vill emellertid i än högre grad betona det förhållandet att konservatorns arbetsuppgifter, sedan han tillträdde tjänsten den 1 juli 1945,

i hög grad ökat. I allt större utsträckning erhåller museet beställningar från varv och rederier på framför allt fartygsmodeller. Museet omhänderhar i praktiken även restaureringen och vården av kyrkornas votivskepp. Dessa ärenden överlämnas genomgående av riksantikvarieämbetet till statens sjöhistoriska museum, vilket är den enda institution i landet, som äger möjlighet och kompetens att behandla historiska minnen av denna art. På grund av konserveringsanstaltens och modellverkstadens härigenom ökade arbetsbörda har personalen därstädes sedan 1945 ökat med två man och torde under innevarande budgetår komma att utökas ytterligare.

Framställningen om inrättande av ytterligare en museivaktbefattning har nämnden motiverat med att under kommande budgetår ytterligare utställningar beräknades bliva färdigställda och att det under sådana förhållanden icke vore möjligt att med nuvarande vaktpersonal hålla erforderlig uppsikt över de för allmänheten tillgängliga samlingarna.

Departementschefen har, med hänsyn till att personalorganisationen vid statens sjöhistoriska museum varit föremål för en allmän översyn så sent som vid 1945 års riksdag, funnit sig icke nu kunna tillstyrka några mera väsentliga förändringar i museets personalorganisation. Departementschefen har dock ansett, att museets nämnd anfört bärande skäl för en uppflyttning i lönegrad av konservatorsbefattningen samt för inrättande av en ny befattning såsom museivakt. Förstnämnda befattning har synts departementschefen böra placeras i lönegraden Eo 17. Med anledning av vad som anförts vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor har befattningen såsom museivakt föreslagits skola hänföras till lönegraden Eo 5. Kontorsbiträdesbefattningen i lönegraden Eo 4 har i enlighet med de riktlinjer, som uppdragits av 1944 års personalutredning, föreslagits överförd till ordinarie stat i lönegraden A 4.

Av nämnden framställt förslag om ett särskilt anslag å 2 500 kronor för den sjöhistoriska undersökningen har departementschefen ansett sig kunna såtillvida biträda, att han förordat att för arbeten å avdelningen beräknas ett belopp av 1 000 kronor.

Anslagshöjningen i övrigt är föranledd av löneklassuppflyttningar och av den allmänna löne regleringen.

Utskottet.

Vad beträffar löneställningen för konservatorsbefattningen vill utskottet framhålla att denna befattning är av utomordentlig betydelse för museets verksamhet, icke minst i fråga om samlingarnas vård och bevarande, samt att densamma förutsätter hos innehavaren — förutom yrkeskunnighet inom en konservators tekniska arbetsområden — historiskt vetenskapliga intressen samt en ingående kännedom om äldre och nyare tiders skeppsbyggnads- och riggnings teknik. Med hänsyn härtill och till den speciella och långvariga utbildning, som konservatorstjänsten sålunda kräver av sin innehavare, synes den av 1945 års riksdag för befattningen beslutade lönegraden, Eo 15, uppenbart för låg. Utskottet delar sålunda departementschefens uppfattning, att konservatorn bör beredas en förmånligare löneställning men anser den härvid föreslagna placeringen i lönegraden Eo 17 icke giva rättvis kompensation

för de tjänsteåligganden, befattningshavaren fullgör. En placering av befattningen i 20 lönegraden synes utskottet närmast motsvara med densamma förenade arbetsuppgifter, vilka sedan befattningen senast lönerulerades betydligt ökats. Utskottet har funnit ytterligare stöd för denna sin uppfattning i det förhållandet, att konservatorns löneställning ansetts böra ungefärligen motsvara den som tillkommer amanuenserna, vilka till följd av den reglerade befordringsgången numera nå upp till 21 lönegraden. Utskottet vill vidare såsom jämförelse erinra, att enligt beslut av årets riksdag innehavaren av den i viss mån likvärdiga befattningen såsom textilkonservator vid statens historiska museum placerats i sistnämnda lönegrad. Vid angivna förhållanden finner utskottet sig i anslutning till det motionsvis gjorda yrkandet böra föreslå, att konservatorsbefattningen vid sjöhistoriska museet uppflyttas till lönegraden Eo 20.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under förevarande punkt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Vid bifall till utskottets förslag i fråga om löneställningen för konservatorsbefattningen torde anslagsposten till Avlöningar till icke-ordinarie personal böra höjas med 700 kronor till 54 600 kronor och anslagets slutsumma från 109 100 kronor till 109 800 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 140 och II: 135

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens sjöhistoriska museum, som av utskottet ovan förordats;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	49 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	54 600
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	6 200
	Summa kronor	109 800;

c) till Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 109 800 kronor.

56:o) **Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 120 och 121), vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 1 000 kronor, avseende anslagsposten till expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 15 600 kronor.

57:o) **Statens sjöhistoriska museum: Underhåll av samlingarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 121), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll av samlingarna* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 kronor.

58:o) **Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 122—124), vilket innebär oförändrad medelsanvisning och enahanda villkor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 256 000 kronor.

59:o) **Läkarundersökning av sjöfolk.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71, s. 124) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 35 000 kronor. Anslaget var för budgetåren 1943/46 upptaget med samma belopp.

Under ettvarvt av de två budgetåren närmast före krigsutbrottet och under det därpå följande budgetåret uppgingo utbetalningarna från anslaget till i medeltal 65 200 kronor. Under de övriga budgetåren under kriget varierade utgifterna å anslaget, räknat i avrundade tal, mellan 32 800 kronor och 26 100 kronor. Sistförflutna budgetår utgjorde belastningen å anslaget i runt tal 79 600 kronor. Denna höga belastningssiffra berodde, framhåller departementschefen, på sjöfartens återgång till normala förhållanden. För budgetåret 1947/48 syntes departementschefen en i jämförelse med sistnämnda belopp något minskad belastning kunna förutses. Departementschefen har därför förordat att ett belopp av 70 000 kronor anvisas för ifrågavarande ändamål.

Utskottet. Utskottet, som tillstyrker den äskade medelsanvisningen, hemställer,

att riksdagen må till *Läkarundersökning av sjöfolk* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

60:o) **Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 124 och 125), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

61:o) **Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 125), vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en minskning med 140 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

62:o) **Befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 125 och 126), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

63:o) **Bidrag till handelshögskolan i Stockholm. Bidrag till handelshögskolan i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 75 och 76, s. 126—128), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära oförändrade anslagsbelopp och enahanda villkor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa

a) såsom *Bidrag till handelshögskolan i Stockholm* ett anslag av 50 000 kronor;

b) såsom *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* ett anslag av 40 000 kronor.

64:o) **Orienterande marknadsundersökningar. Exportstipendier och handelsstudiestipendier. Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 77—79, s. 128—130) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

- att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa
- a) till *Orienterande marknadsundersökningar* ett reservationsanslag av 80 000 kronor;
 - b) till *Exportstipendier och handelsstudiestipendier* ett reservationsanslag av 15 000 kronor;
 - c) till *Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet* ett anslag av 102 000 kronor.

Patent- och registreringsväsendet m. m.

65:o) **Patent- och registreringsverket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80, s. 130—147) att

dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för patent- och registreringsverket;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48;

dels ock till Patent- och registreringsverket: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 3 152 200 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 1 889 600 kronor.

Patent- och registreringsverket har under senare år redovisat ett oavbrutet ökat antal icke avgjorda ärenden. Trots personalförstärkning och trots effektivitetsbefrämjande åtgärder inom verket har denna utveckling mot allt större arbetsbalans icke kunnat förhindras. Detta förhållande ter sig, framhåller departementschefen, särskilt betänkligt i belysning av att den nya aktiebolagslagen, som träder i kraft den 1 januari 1948, kommer att pålägga verket nya och omfattande arbetsuppgifter. Skall patent- och registreringsverket på ett åtminstone nöjaktigt sätt kunna fullgöra sina särskilt för näringslivet så betydelsefulla uppgifter är det, framhåller departementschefen vidare, oundgängligen nödvändigt att ämbetsverket tillföres ny personal i väsentligen den omfattning, som ämbetsverket föreslagit.

Beträffande patentanmälningsavdelningarna har ämbetsverket föreslagit dels inrättande av ytterligare femton befattningar såsom tekniska ledamöter, fördelade i lönegraderna A 28, A 26 och Eo 24, dels ock förbättrad löneställning för innehavare av befattningar i lönegraderna A 24 och Eo 22. Ämbetsverket har därjämte föreslagit en förmånligare beföringång för de biträdande ingenjörerna och de extra tekniska ledamöterna å förevarande avdelningar. Departementschefen har förordat, att befattningshavarna å patentanmälningsavdelningarna ökas med tre byrådirektörsbefattningar i lönegraden A 28, tre förste byråingenjörsbefattningar i lönegraden A 26, tre förste byråingenjörsbefattningar i lönegraden A 24 samt sex

befattningar såsom tekniska ledamöter i lönegraden Eo 22. Departementschefen har däremot icke biträtt vad ämbetsverket i övrigt föreslagit i fråga om den tekniska personalen å avdelningarna. På grund av vad sålunda förordats har departementschefen vad angår patentanmälningsavdelningarnas extra ordinarie tekniska personal beräknat medel för trettiofyra tekniska ledamöter i lönegraden Eo 22, sex biträdande ingenjörer i lönegraden Eo 20 och tjugotre tekniska tjänstemän i lönegraden Ex 20.

Rörande biblioteket har departementschefen tillstyrkt ämbetsverkets förslag om uppflyttning av bibliotekariebefattningen från lönegraden A 24 till lönegraden A 26.

I fråga om bolagsavdelningen har ämbetsverket föreslagit inrättande av fem byrådirektörsbefattningar, två i lönegraden A 28 och tre i lönegraden Eo 28, samt en förste byråsekreterarbefattning i lönegraden A 24 och fem byråsekreterarbefattningar, varav fyra i lönegraden A 21 och en i lönegraden Eo 21. Departementschefen har ansett sig böra såtillvida tillstyrka ämbetsverkets förslag i fråga om byrådirektörsbefattningarna, att han förordat att två byrådirektörsbefattningar i lönegraden A 28, två förste byråsekreterarbefattningar i lönegraden Eo 26 och en förste byråsekreterarbefattning i lönegraden Eo 24 inrättas. Ämbetsverkets förslag om inrättande av en förste byråsekreterarbefattning i lönegraden A 24 och fyra byråsekreterarbefattningar i lönegraden A 21 samt en byråsekreterarbefattning i lönegraden Eo 21 har däremot icke föranlett någon erinran från departementschefens sida.

Vad angår varumärkes- och administrativa avdelningen har departementschefen till en början tillstyrkt ämbetsverkets förslag om inrättande av en byrådirektörsbefattning i lönegraden A 28 för att underlätta byråchefens arbete. Departementschefen har även förordat förslag av ämbetsverket om inrättande av en byrådirektörsbefattning i nämnda lönegrad för handläggning av ärenden rörande registrering av varumärken och mönster. Ett av ämbetsverket framställt förslag om ombildning av den nuvarande byråsekreterarbefattningen i lönegraden Eo 24 till byrådirektörsbefattning i lönegraden Eo 28 har departementschefen däremot icke biträtt.

Regleringen av befodringsgången för amanuenspersonal har föranlett departementschefen att beräkna medel till ytterligare en byråsekreterarbefattningen i lönegraden Eo 21. Vidkommande juristpersonalen i lägre lönegrader än den 20:e syntes departementschefen med hänsyn till regleringen av befodringsgången för amanuenspersonal böra räknas med å ena sidan en ökning av tolv amanuenser i lönegraden Ex 17 samt å andra sidan en minskning med två förste amanuenser i lönegraden Eo 18, fem amanuenser i lönegraden Eo 16 och fyra amanuenser i lönegraden Ex 16.

Vad angår kontorspersonalen har departementschefen på grund av de allmänna riktlinjerna vid behandlingen av lönefrågor i årets statsverksproposition samt regleringen av befodringsgången för biträdespersonal beräknat medel för ytterligare följande befattningshavare, nämligen sju kontorsbiträden i lönegraden A 4, två kansliskrivare i lönegraden Eo 11, två

kontorister i lönegraden Eo 9, fyra kanslibiträden i lönegraden Eo 7, ett skrivbiträde i lönegraden Eo 2 samt tolv skrivbiträden i lönegraden Ex 2. Av de sju kontorsbiträdesbefattningarna i lönegraden A 4 hänföra sig fem till regleringen av befodringsgången för biträdespersonalen.

Rörande vaktpersonalen har ämbetsverket föreslagit inrättande av ytterligare två expeditivaktsbefattningar i lönegraden A 5. Såvitt avser den icke-ordinarie vaktpersonalen innebär ämbetsverkets förslag en ökning med en expeditivvakt i lönegraden Ex 2 men å andra sidan en minskning med en expeditivvakt i lönegraden Eo 2. Berörda förslag ha tillstyrkts av departementschefen.

Ett bifall till vad departementschefen sålunda förordad har beräknats medföra nettoutgifter dels å anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 179 200 kronor, varav i runt tal 17 200 kronor hänföra sig till regleringen av befodringsgången för biträdespersonal, dels ock å anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 192 700 kronor. Av sistnämnda belopp hänföra sig i runt tal 49 200 kronor till regleringen av befodringsgången för biträdes- och amanuenspersonal. Anslagsposterna ha alltså föreslagits skola höjas till 1 146 000 kronor respektive 869 000 kronor.

Den allmänna löne regleringen har föranlett departementschefen uppräknat anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 504 200 kronor och anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 456 000 kronor. Beträffande sistnämnda post har beräknats tillkomma arvodeshöjningar i anledning av den allmänna löne regleringen med 800 kronor. Posterna ha således upptagits till $(1\,146\,000 + 504\,200 =)$ 1 650 200 kronor respektive $(869\,000 + 456\,000 + 800 =)$ 1 325 800 kronor.

Till rörligt tillägg ha beräknats 176 200 kronor.

Utskottet.

Vad ämbetsverket och departementschefen anfört synes utskottet giva vid handen, att en ytterligare väsentlig förstärkning av ämbetsverkets personaluppsättning är ofrånkomlig, särskilt som den nya aktiebolagslagens ikraftträdande den 1 januari 1948 beräknas komma att medföra vidgade arbetsuppgifter för verket. Utskottet har för sin del ansett sig kunna tillstyrka, att personaluppsättningen förstärkes i den omfattning departementschefen förordad. Den verkställda anslagsberäkningen har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för patent- och registreringsverket, som betingas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1947 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 1 650 200
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 1 325 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 176 200
	<hr/>
	Summa kronor 3 152 200;

c) till *Patent- och registreringsverket*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 3 152 200 kronor.

66:o) **Patent- och registreringsverket: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81, s. 147—150) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 441 500 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 406 500 kronor. Enligt en av Kungl. Maj:t fastställd omkostnadsstat disponeras anslaget med 12 500 kronor till sjukvård m. m., 2 500 kronor till reseersättningar, 165 000 kronor till expenser, 275 000 kronor till publikationstryck och 465 500 kronor till övriga utgifter. Såsom särskilda uppbördsmedel ha beräknats 40 000 kronor av prenumerationsavgifter och dylikt samt 19 000 kronor av avgifter för reproduktioner, tillhopa 59 000 kronor.

Enligt av Kungl. Maj:t meddelad föreskrift må av anslagsposten till expenser tagas i anspråk för bränsle, lyse, elektrisk ström, gas och hisskötsel förslagsvis 30 000 kronor och för övriga expenser högst 135 000 kronor.

Departementschefen har anfört, att om den av honom förordade personalökningen komme till stånd, en betydlig höjning av ämbetsverkets anslag till omkostnader syntes vara nödvändig. Departementschefen tillstyrkte därför, att anslagsposterna till sjukvård m. m., till reseersättningar och till publikationstryck höjas med av ämbetsverket föreslagna belopp. Anslagsposterna borde således uppföras med respektive 15 000, 5 000 och 300 000 kronor. Departementschefen har ej heller haft något att i och för sig erinra mot av ämbetsverket begärd uppräknning till 186 000 kronor respektive 11 500 kronor av delposterna till övriga expenser och till reproduktionsverksamheten. Emellertid har ämbetsverket därvid räknat med engångsutgifter dels under delposten till övriga expenser å tillhopa 46 000 kronor, dels ock under delposten till reproduktionsverksamheten å sammanlagt 4 500 kronor för vissa maskiner å verkets fotostatavdelning. Departementschefen har förordat, att för ändamålet erforderlig medelsanvisning, tillhopa 50 500 kronor, såsom för innevarande år är fallet, sker över anslagsrubriken Patent- och registreringsverket: Inredning och utrustning av verkets ämbetsbyggnad. Delposterna till övriga expenser och till reproduktionsverksamheten har departementschefen således upptagit till 140 000 kronor respektive till oförändrat belopp, 7 000 kronor. Då övriga del-

poster å utgiftssidan i omkostnadsstaten beräknats till oförändrade belopp, skulle således anslagsposterna till *expenser* och till övriga utgifter uppföras med 170 000 kronor respektive med oförändrat belopp, 10 500 kronor.

De särskilda uppbördsmedlen ha beräknats till 59 000 kronor, därav prenumerationsavgifter och dylikt 38 000 kronor samt avgifter för reproduktioner 21 000 kronor.

Omkostnadsanslaget skulle alltså uppgå till $(15\,000 + 5\,000 + 170\,000 + 300\,000 + 10\,500 - 59\,000 =)$ 441 500 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker den under förevarande anslag äskade medelsanvisningen och har intet att erinra mot att över anslagsrubriken Patent- och registreringsverket: Inredning och utrustning av verkets ämbetsbyggnad anvisas ett belopp av 50 500 kronor för bestridande av vissa engångsutgifter. Till sistnämnda anslagsfråga återkommer utskottet under nästföljande punkt.

I detta sammanhang hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Patent- och registreringsverket: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 441 500 kronor.

67:o) **Patent- och registreringsverket: Inredning och utrustning av verkets ämbetsbyggnad.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 150 och 151) och under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Patent- och registreringsverket: Inredning och utrustning av verkets ämbetsbyggnad* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 50 500 kronor.

68:o) **Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 151), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

69:o) **Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 153), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 25 000 kronor, får utskottet med erinran, att inflytande avgifter för registreringar och anmäl-

ningar i förenings- m. fl. register äro å riksstatens inkomstsida för nästa budgetår beräknade till 350 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

Diverse.

70:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 88 och 89, s. 154 och 155) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1947/48 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 914 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 298 000 kronor.

71:o) **Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, s. 155) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

Detta anslag har för innevarande budgetår uppförts med 5 000 kronor.

I skrivelse den 26 september 1946 har svenska beskickningen i Washington meddelat, att jämlikt uppgift av den amerikanska kustbevakningsmyndigheten de sammanlagda kostnaderna för upprätthållande av ifrågavarande patrulleringstjänst under år 1947 enligt preliminär uppskattning beräknades komma att uppgå till 240 000 dollars. Den å Sverige belöpande andelen om 2 procent uppginge sålunda till 4 800 dollars. Myndigheten i fråga önskade emellertid reservera sig för eventuell justering uppåt av beloppet, förorsakad av att Tysklands andel — 10 procent — förmodligen komme att slås ut på kvarstående signatärmakter av 1929 års konvention. Definitiv uppgift om beloppets storlek kunde förväntas i början av 1947.

På grund av vad beskickningen i Washington meddelat syntes departementschefen anslaget för nästa budgetår böra upptagas med betydligt högre belopp än det för innevarande budgetår anvisade. Departementschefen förordade, att anslaget bestämdes till 18 000 kronor eller till samma belopp, som beviljats för ändamålet under budgetåren 1940/41 och 1941/42.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker den äskade medelsanvisningen, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till internationell patrullerings tjänst i norra Atlanten* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

72:o) **Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 155 och 156) och under erinran, att samma belopp för ändamålet anvisats å tilläggsstat för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

73:o) **Bidrag till vissa internationella byråer.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92, s. 156 och 157) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

Under förevarande anslagsrubrik har Kungl. Maj:t hemställt om medelsanvisning dels för bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, dels ock för bidrag till internationella byrån i Paris för utställningar.

Såsom bidrag till förstnämnda byrå är i gällande riksstat uppfört ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

Beträffande den internationella utställningsbyrån i Paris har departementschefen upplyst följande.

Den 22 november 1928 avslöts mellan ett flertal länder, bland dem Sverige, en konvention angående internationella utställningar. Konventionen, som har till syfte att åstadkomma en begränsning och reglering av det internationella utställningsväsendet, innehåller bland annat bestämmelser om upprättandet av en internationell utställningsbyrå med uppgift att övervaka konventionens tillämpning. Utgifterna för byrån, som har sitt säte i Paris, skola bestridas genom bidrag från de till konventionen anslutna länderna. För bestridande av Sveriges bidrag till byrån var under en följd av år anvisat ett förslagsanslag, benämnt Bidrag till internationella byrån i Paris för utställningar. Sedan för Kungl. Maj:t anmälts, att de av 1940 och 1941 års riksdagar för byråns verksamhet anvisade anslagen — vardera å 1 000 kronor — icke disponerats, begärdes icke något nytt anslag för budgetåret 1942/43. Anslaget har ej heller därefter uppförts i riksstaten. Sedan emellertid byrån efter kriget börjat återupptaga sin verksamhet, har Kungl. Maj:t enligt beslut den 1 mars 1946 efter framställning av byrån ställt ett belopp av 1 049 kronor 68 öre från tionde huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter till förfogande för gäldande av Sveriges bidrag till byrån för räkenskapsåret 1 april 1945—31 mars 1946. Samma belopp har av Kungl. Maj:t genom beslut den 23 augusti 1946 ställts till förfogande från nämnda anslag för gäldande av motsvarande bidrag för räkenskapsåret 1 april 1946—31 mars 1947.

Departementschefen har förordat, att över ett förslagsanslag, benämnt Bidrag till vissa internationella byråer, för nästa budgetår anvisas dels till bi-

drag till patentunionens internationella byrå i Bern 3 000 kronor (oförändrat belopp), dels ock till internationella byrån i Paris för utställningar 2 000 kronor, tillhopa 5 000 kronor.

Utskottet har intet att erinra mot att under ett gemensamt förslagsanslag med den av departementschefen föreslagna benämningen anvisas erforderliga medel för bestridande av å Sverige belöpande andel av kostnaderna för de ifrågavarande byråernas verksamhet. Då intet synes vara att erinra mot storleken av det äskade anslaget, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella byråer* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

74:o) **Avsättning till fonden för idrottens främjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, s. 158—160) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 4 000 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2 250 000 kronor.

I förslaget till riksstat för nästkommande budgetår är inkomstposten Tipsmedel beräknad till 16 000 000 kronor. Enligt de av 1939 års riksdag godkända principerna för fördelningen av dessa inkomster — innebärande att av den tillgängliga behållningen av Aktiebolaget Tipstjänsts verksamhet 50 procent skulle tillföras fonden för idrottens främjande, 20 procent reserveras för främjande av friluftslivet samt återstoden, eller 30 procent, användas för allmänt budgetära ändamål — skulle alltså 8 000 000 kronor tillföras fonden för idrottens främjande. Alltjämt torde emellertid, framhåller departementschefen, i nuvarande läge tilldelningen av medel för nämnda ändamål böra begränsas.

Av innevarande budgetårs anslag äro omkring 1 800 000 kronor avsedda för idrottsorganisationernas verksamhet. Med hänsyn till dessa organisationers ekonomiska svårigheter har departementschefen ansett sig böra förorda att detta bidrag för nästa budgetår avsevärt höjes. Departementschefen har tillstyrkt att för ändamålet beräknas 3 000 000 kronor.

Till idrottsanläggningar ha av innevarande budgetårs anslag avsetts 450 000 kronor. Riksidrottsförbundet har hemställt om ett bidrag å 3 000 000 kronor till samma ändamål. Departementschefen har vitsordat det stora behovet av nya idrottsanläggningar och därför funnit det väl motiverat att ett avsevärt bidrag lämnas härtill. Vid bedömande av bidragsbeloppets storlek måste emellertid, framhåller departementschefen, beaktas att arbetsmarknads- och investeringsläget även under nästkommande budgetår torde förhindra att nya idrottsanläggningar byggas i den omfattning, som i och för sig vore önskelig. Med hänsyn till att icke obetydlig del av anläggningsarbetena kunde utföras på fritid och med ringa materialåtgång kunde dock förutses, att arbe-

tena under nästkommande budgetår åtminstone icke skulle bliva av mindre omfattning än under det löpande budgetåret. Snarare syntes man ha rätt att räkna med en viss ökning. Härjämte borde beaktas att i den mån tillgången på arbetskraft och materiel ökade, behovet av medel för nya anläggningar komme att i stegrad grad framträda. Med hänsyn härtill syntes det departementschefen lämpligt att avse någon del av det för nästa budgetår utgående bidragsbeloppet för utbyggnadsbehov, som kunde tillgodoses först efter utgången av nämnda budgetår. Under åberopande av det anförda har departementschefen tillstyrkt, att bidraget för idrottsanläggningar höjes till 1 000 000 kronor.

Till avsättning till fonden för idrottens främjande skulle sålunda enligt departementschefens förslag för nästa budgetår anvisas sammanlagt 4 000 000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 4 000 000 kronor.

75:o) **Avsättning till fonden för friluftslivets främjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94, s. 160 och 161) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 2 000 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 500 000 kronor.

Med tillämpning av de vid 1939 års lagtima riksdag godkända principerna skulle fonden för friluftslivets främjande nästa budgetår tillföras 20 procent av 16 000 000 kronor, till vilket belopp inkomstposten Tipsmedel beräknats i förslaget till riksstat för samma budgetår, eller således 3 200 000 kronor. I nuvarande läge torde dock, framhåller departementschefen, en viss begränsning av detta belopp vara nödvändig. Om verksamheten skall kunna uppehållas i någorlunda tillfredsställande omfattning, har emellertid medelsanvisningen ansetts ej böra bestämmas lägre än statens fritidsnämnd föreslagit eller till 2 000 000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har ansett sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 2 000 000 kronor.

76:o) **Avsättning till lotterimedelsfonden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95, s. 161 och 162) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 7 500 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Gustaf Elofsson m. fl.* (I: 85) och den andra inom andra kammaren av herr *Jonsson i Skedsbygd m. fl.* (II: 148), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att av inkomsten av lotterimedel ett belopp av 5 miljoner kronor avsättes till en fond, förslagsvis kallad »Landsbygdens lotterimedelsfond», varav medel skulle utgå till byggande och underhåll av samlingslokaler på landsbygden samt till främjande av landsbygdens kulturella behov av studieverksamhet, möjligheter till sunda nöjen och förströelser samt landsbygdungdomens självverksamhet i övrigt,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ivar Persson m. fl.* (I: 185) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson i Mysinge m. fl.* (II: 297), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära skyndsamt utredning och därefter framläggande av förslag för riksdagen, avseende inrättande av en statens kulturfond i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som i motionerna angivits.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna I: 85 och II: 148 gjorda yrkandet, får utskottet hänvisa till motionen II: 148.

Till stöd för det i motionerna I: 185 och II: 297 gjorda yrkandet har anförts följande.

Det har många gånger klagats över att stat och kommun i alltför ringa utsträckning lämnat ekonomiskt understöd åt kulturlivets olika former. Det ligger också åtskilligt berättigat i dessa klagomål, även om de icke få överdrivas. De större städerna torde ha lämnat bidrag åt olika kulturinstitutioner inom sina stadsområden i ganska betydande utsträckning, och även staten har på skilda sätt anslagit medel. Statens verksamhet i detta fall har dock varit relativt ringa i förhållande till behovet. Under krigsåren var ju det statsfinansiella läget ytterst ansträngt, och det är fullt förståeligt, om statsmakterna då visade återhållsamhet med utgifter för de kulturella ändamålen.

Nu förberedes ju en kulturell upprustning, vilken bland annat tagit sig uttryck i ökade anslag till forskning och akademisk undervisning. Vi hälsa detta med tillfredsställelse men vilja samtidigt framhålla, att även andra områden av kulturlivet än undervisningen i dess skilda former och forskningen böra kunna ha rätt att göra anspråk på ekonomiskt stöd. Särskilt är detta fallet med landsbygdens kulturliv, som i det väsentliga har fått arbeta utan den hjälp och uppmuntran som bidrag till olika nödvändiga utgifter skulle utgöra.

Från statens lotterimedelsfond har bidrag av denna karaktär lämnats, men vid fördelningen av dess rätt knappa tillgångar ha städerna gynnats på landsbygdens bekostnad. Från denna fond ha således statsteatrarerna i Stockholm, operan och dramatiska teatern, tilldelats understöd för sin verksamhet, och även andra teatrar, både i Stockholm och andra städer, ha jämte konsertföreningarna i olika städer tilldelats bidrag ur denna fond.

För innevarande budgetår avsattes till lotterimedelsfonden 6,5 milj. kr. Av denna summa har kungl. operan erhållit 1,42 milj. kr., till annan teaterverksamhet i städerna ha anslagits 1,5 milj. kr. och till konsert- och orkesterföreningar 0,5 milj. kr. Drygt hälften av medlen har således anslagits enbart till teater- och musiklivet i städerna. Då även många andra kulturella ändamål för både städerna och landsbygden skola tillgodoses genom fondens medel, säger det sig självt, att landsbygdens andel av dessa blir mycket ringa. Fördelningen av lotterifondens medel har varit föremål för riksdagens prövning vid flera tillfällen genom väckta motioner, men någon ändring i den nu tillämpade ordningen har icke åstadkommits.

Enligt vår mening bör man snarast söka få till stånd mera tillfredsställande förhållanden på detta område. För det första böra de medel, som ställas till förfogande för kulturlivets främjande, väsentligt ökas, och för det andra måste fördelningen av dessa medel ske på ett mera rättvist sätt, så att landsbygdens kulturliv tillgodoses i minst lika stor utsträckning som tätorternas.

Enligt av 1938 års riksdag fastställda grunder skulle behållningen av penninglotteriet delas lika mellan den allmänna budgeten och lotterimedelsfonden, från vilken senare enligt Kungl. Maj:ts bestämmande skulle bestridas bidrag för vissa kulturella ändamål. På grund av det statsfinansiella läget ha dessa grunder emellertid icke följts. Huvudparten av lotterimedlen har inlevererats till den allmänna budgeten, medan lotterimedelsfonden fått nöja sig med ett mindre belopp. För innevarande budgetår beräknas lotterimedlen uppgå till 40 milj. kr., men endast 6,5 milj. kr. avsattes till fonden. För nästa budgetår beräknas lotterimedlen till 43 milj. kr., men fonden föreslås endast erhålla 7,5 milj. kr.

Då statens inkomster nu flöda rikligare än förut och kulturlivets behov av ekonomiskt understöd är stort, anse vi det riktigt, att 1938 års grunder nu börja tillämpas. Lotterimedelsfonden borde sålunda erhålla 21,5 milj. kr. för nästa budgetår. Det borde också övervägas, om icke en ombildning av denna fond borde ske, så att det upprättades en statens kulturfond, som tillfördes medel även från andra håll. Staten erhåller nu hälften av de medel, som uppbäras i nöjesskatt. När denna skatteform ursprungligen infördes, var den helt kommunal, och avsikten med densamma var bland annat, att kommunerna skulle kunna erhålla medel för att understödja kulturell verksamhet genom dessa skattemedel. Sedermera ha dessa skattemedel uppdelats mellan staten och kommunerna, och statens andel går till den allmänna budgeten. Det vore enligt vår mening lämpligt, att dessa medel överfördes från budgeten till den av oss föreslagna kulturfonden. Man kunde också av många skäl överväga att göra nöjesskatten helt statlig och låta samtliga nöjesskattemedel gå till denna fond. Med hänsyn till att frågan om nöjesskattens förstatligande nyligen varit föremål för riksdagens prövning och icke accepterats av densamma, anse vi oss emellertid icke på nytt böra taga upp denna fråga. Möjligen skulle även andra statliga fonder kunna slås samman med den nämnda kulturfonden; vi tänka särskilt på den allmänna arvsfonden, vilken tjänar likartade ändamål, samt den av tipsmedel bildade fonden för idrottens främjande. Minst 50 procent av de inflytande tipsmedlen böra tillföras den föreslagna kulturfonden.

Om en fond av denna storleksordning bildades, skulle staten stå väl rustad att ekonomiskt stödja och främja kulturlivet i dess skiftande former. Då medborgare såväl i stad som på land lämna bidrag till såväl lotterimedlen som nöjesskatten, anse vi det lämpligast, att den av oss föreslagna fonden bör anslå medel till kulturella ändamål både i städerna och på landsbygden. Dess verksamhetsområde bör omfatta hela riket. Vi anse emeller-

tid, att medel från denna fond icke böra utgå till kungl. operan och kungl. dramatiska teatern i Stockholm. Dessa teatrar kunna sägas vara riksteatrar, alltså för hela landet gemensamma institutioner. Det understöd, dessa teatrar kunna behöva, böra de därför erhålla genom direkta anslag från den allmänna budgeten under åttonde huvudtiteln.

I övrigt bör från denna kulturfond understöd lämnas åt ungefär samma verksamhet, som nu erhåller understöd från lotterimedelsfonden. Verksamheten bör emellertid kunna väsentligt utvidgas, och särskilt bör landsbygden här komma i åtanke på grund av dess hittills missgynnade ställning. Det kan givetvis inte bli fråga om att här ens göra ett försök att ange alla de ändamål, som böra tillgodoses genom anslag från denna fond; endast några antydningar må göras. För landsbygdens del bör man i första hand sträva efter att åstadkomma lämpliga samlingslokaler eller s. k. bygdegårdar, där bygdens ungdom kunde samlas för att bedriva studier, utöva musik, spela amatörteater och dylikt. Dessa bygdegårdar äro också mycket lämpliga som sammanträdeslokaler för bygdens föreningar och sammanslutningar. För städernas del böra medel anslås för exempelvis uppförande av ungdomsgårdar, teater- och konsertlokaler m. m. Den frivilliga bildningsverksamheten såväl i stad som på land bör understödjas, likaså amatörmusikerverksamheten liksom den mera professionella i konsert- och orkesterföreningar. Befrämjandet av idrott och gymnastik bör också höra till fondens uppgifter. Anslag bör lämnas till anläggande av idrottsplatser och gymnastiklokaler, icke minst på landsbygden, där behovet är störst, liksom även till gymnastik- och idrottsföreningarnas verksamhet. Understöd till författare och konstnärer bör också utgå från fonden liksom medel till inköp av konstverk för prydnade av allmänna lokaler. Man kan givetvis också överväga att från fonden lämna stipendier till studier vid olika läro- och undervisningsanstalter. Särskilt för landsbygdens ungdom har ju detta problem varit aktuellt. Numera lämnar ju staten emellertid på annat sätt medel till dylika stipendier, varför detta i varje fall icke kan bli någon huvuduppgift för fonden. Däremot äro de ekonomiska möjligheterna för studier vid universitet och fackhögskolor för ohemndlade mycket ringa. Här skulle genom fonden ekonomisk hjälp till studierna kunna erhållas.

Den av oss föreslagna kulturfonden torde böra ställas under statskontorets förvaltning, men fördelningen av medlen från densamma bör enligt vår mening icke i likhet med vad som nu är fallet avgöras av Kungl. Maj:t. Vi anse, att en särskild nämnd bör tillsättas för detta ändamål. Kungl. Maj:t bör ha rätt att utse ordförande i denna nämnd och eventuellt även någon ytterligare ledamot. I övrigt böra ledamöterna av nämnden väljas av organisationer, som äro verksamma i kulturlivet, varvid bör tillses, att vid sammansättningen riktig balans skapas mellan landsbygdens och städernas intressen.

Vi anse, att en fond av den art, som här skisserats, skulle komma att utgöra en mäktig hävstång för utvecklingen av vårt kulturliv, i synnerhet på landsbygden, som i detta fall varit mycket eftersatt, men även för landet i dess helhet. I detta sammanhang vilja vi dock bestämt understryka, att inrättandet av en statens kulturfond icke får tas till intäkt för onödiga nedprutningar av de anslag till kulturella ändamål, som utgå direkt från den allmänna budgeten. Något direkt yrkande om inrättande av en dylik fond redan nu anse vi oss icke kunna framställa. Frågan bör genom Kungl. Maj:ts försorg utredas innan definitivt beslut fattas.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 6 500 000 kronor.

I förslaget till riksstat för nästa budgetår har inkomsten av lotterimedel beräknats till 43 000 000 kronor. Enligt de av 1938 års riksdag godkända grunderna för medlens fördelning skulle av detta belopp hälften eller 21 500 000 kronor tillfalla lotterimedelsfonden och andra hälften den allmänna budgeten. Det rådande läget har dock syntts departementschefen motivera en jämkning i denna fördelningsgrund till förmån för den allmänna budgeten. De ändamål, vilka tillgodoses av medel ur lotterimedelsfonden, äro dels sådana, som betinga en årligen återkommande bidragstilldelning, dels ock ändamål av mera tillfällig art. För den förra kategorien kan, framhåller departementschefen, medelsbehovet under såväl innevarande som nästkommande budgetåret uppskattas till omkring 5 100 000 kronor. Då vid utgången av budgetåret 1945/46 av det för innevarande budgetår anvisade avsättningsanslaget å 6 500 000 kronor redan disponerats omkring 730 000 kronor, står alltså endast ett belopp av omkring 670 000 kronor till förfogande för tillfälliga ändamål. Med hänsyn till bidragsbehovet och vid en jämförelse med bidragsverksamheten under åren närmast före krisen måste, fortsätter departementschefen, detta belopp anses synnerligen knappt tilltaget. Departementschefen här därför föreslagit, att anslaget för nästkommande budgetår bestämmes till 7 500 000 kronor.

Utskottet.

Utskottet vill erinra, att riksdagen tidigare vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga uttalat, att det av redovisningen över anslagets disposition syntes framgå, att de mindre städernas och landsbygdens berättigade anspråk på stöd för kulturell verksamhet icke i tillräcklig grad tillgodosetts. Riksdagen har vidare framhållit, att Kungl. Maj:t det oaktat icke vidtagit någon större ändring av grunderna för fördelningen av ifrågavarande medel och att huvudparten av dessa fortfarande tilldelades storstäderna. Detta förhållande kvarstår i huvudsak alltjämt.

För åstadkommande för landsbygdens del av en mera rättvis avvägning av lotterimedlen har i motionerna I: 85 och II: 148 yrkats att av inkomsten av dessa medel skulle avsättas ett belopp av 5 miljoner kronor till en särskild fond med uteslutande syfte att främja bildningsverksamheten på landsbygden. Utskottet anser sig icke kunna utan föregående utredning förorda en dylik lösning av frågan.

Därest emellertid en utredning på hithörande område skulle befinnas böra komma till stånd, vilket enligt utskottets mening torde få anses önskvärt med hänsyn till att den nuvarande ordningen för lotterimedlens fördelning icke är tillfredsställande och dessutom vid upprepade tillfällen påtalats av riksdagen, synes densamma lämpligen böra ske i anknytning till det mera vidsträckta uppslag, som framförts i motionerna I: 185 och II: 297. I dessa motioner har ifrågasatts, huruvida icke en ombildning av lotterimedelsfonden borde ske i syfte att i vidare omfattning än vad hittills varit fallet bereda möjligheter för staten att ekonomiskt stödja och främja kulturlivet i dess olika former såväl i stad som på landsbygd. Motionärerna ha därför tänkt sig inrättandet av en statens kulturfond, vilken skulle tillföras icke allenast

bidrag från lotterimedelsfonden utan även medel från andra håll, närmast nöjesskattemedel, varjämte i den nya fonden skulle ingå vissa andra statliga fonder, såsom den allmänna arvsfonden och den av tipsmedel bildade fonden för idrottens främjande.

Utan att nu ingå på ett bedömande av det i sistnämnda båda motioner väckta förslaget vare sig i fråga om dess principiella innebörd eller beträffande det angivna sättet för medlens förvaltning och fördelning vill utskottet i enlighet med det i motionerna gjorda yrkandet föreslå, att berörda spörsmål blir föremål för utredning. Härigenom torde de båda förstnämnda motionerna I: 85 och II: 148 få anses besvarade.

Det av Kungl. Maj:t till avsättning till lotterimedelsfonden föreslagna beloppet, som med 1 miljon kronor överstiger motsvarande anslag för löpande budgetår, har utskottet funnit sig böra tillstyrka.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) till *Avsättning till lotterimedelsfonden* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 7 500 000 kronor;

b) med bifall till motionerna I: 185 och II: 297 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande den i motionerna berörda frågan om inrättande av en statens kulturfond samt för riksdagen framlägga det förslag i ämnet, vartill utredningen kan föranleda;

II. att motionerna I: 85 och II: 148 må anses besvarade med vad utskottet ovan anført.

77:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 162 och 163) och under erinran, att å riksstaten för budgetåret 1946/47 för ändamålet anvisats 400 000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

78:o) **Planering av allmänna arbeten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97, s. 163) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

Till täckning av planeringskostnader anvisades å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 under tionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 80 000 kronor. Anslaget ställdes enligt beslut den 30 juni 1944 till lotsstyrelsens förfogande. Å anslaget, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 20 september 1946 må disponeras under innevarande budgetår, fanns vid utgången av budgetåret 1945/46 en reservation av omkring 15 900 kronor. Denna re-

servation har beräknats bliva i sin helhet förbrukad under innevarande budgetår.

Efter framställning av statens arbetsmarknadskommission har Kungl. Maj:t enligt beslut den 30 december 1946 uppdragit åt lotsstyrelsen att verkställa detaljplanering beträffande sådana arbetsföretag inom styrelsens verksamhetsområde, vilka lämpligen borde ingå i blivande investeringsreserv för budgetåret 1947/48. Med hänsyn härtill har departementschefen ansett anslag böra anvisas för samma budgetår till bestridande av kostnaderna för denna planering. Anslaget har beräknats till 20 000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker den äskade medelsanvisningen, får hemställa,

att riksdagen må till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

79:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 164), vilket innebär en anslagsökning med 15 000 kronor för mötande av ökade kostnader för utländska tjänsteresor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

80:o) Utskottet, som denna dag avgiver särskilt utlåtande beträffande *punkten 84*: Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader och *punkten 85*: Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet, kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 30: Statens provningsanstalt: Avlöningar,

punkten 31: Statens provningsanstalt: Omkostnader,

punkten 35: Statens hantverksinstitut: Avlöningar,

punkten 36: Statens hantverksinstitut: Omkostnader,

punkten 37: Statens hantverksinstitut: Utrustning och inredning,

punkten 87: Avsättning till försäkringsinspektionens fond samt

punkten 99: Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 6 maj 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Lindström, Gränebo, Karl Andersson, André, Gustaf Karlsson, Heiding, Mannerskantz, Gustaf Iwar Anderson, Näsström och Wetter; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Malmberg i Skövde, Bergström, Rubbestad, Mårtensson, Lindholm, Pettersson i Dahl, Åkerström, Holmström, Hoppe, Jansson i Kalix och Birke.
